

Ingen arealavgift

Et flertall i Stortinget bestående av Ap, Høyre, Frp, KrF, Sp og Venstre har blitt enige i hovedpunktene i havbruksmeldingen. Flertallet ønsker ikke å innføre en arealavgift som ville gitt vertskommunene for havbruksnæringen stabile inntekter. I stedet skal kommunene få en større del av vederlagene for nye konsesjoner og vekst i oppdrettsnæringen.

Da regjeringen varslet at det ikke var aktuelt å innføre arealavgift for oppdrettsnæringen, varslet Venstre og Sp omkamp. Venstres næringspolitiske talsmann Pål Farstad pekte på at det var et flertall på Stortinget som hadde gitt klart uttrykk for at man ønsket en slik ordning. En avgift ville gitt kommunene en stabil inntekt fra virksomheten, og styrket kommunenes mulig-

het til å legge til rette for vekst i næringen, økt sysselsetting og bosetting langs kysten.

Da næringskomiteen presenterte enigheten om havbruksmeldingen i går, var likevel ikke arealavgiften en del av avtalen. I stedet skal kommuner og fylkeskommuner med oppdrettsvirksomhet få 80 prosent av vederlagene for nye konsesjoner og vekst i oppdrettsnæringen, mens det resterende tilfaller staten. Inntektene som tilfaller kommunene, skal fordeles gjennom et oppdrettsfond.

Det betyr at oppdrettskommunene kan se fram til økte inntekter. Hvordan pengene skal fordeles, blir ikke klart før regjeringen kommer tilbake til Stortinget med et forslag i forbindelse med statsbudsjettet for 2016. Det som imidlertid synes klart, er at en vederlagsordning

Oppsummert

Enighet

1 Et flertall på Stortinget har blitt enige i hovedpunktene i havbruksnæringen.

Ikke avgift

2 Enigheten inkluderer ikke en arealavgift for oppdrettsnæringen. I stedet skal kommunene få en større del av vederlagene.

Modell

3 Stortinget avventer med å innføre den foreslåtte vekstmodellen for havbruk, og ber om mer kunnskap.

ikke kan gi samme sikkerhet for inntekter for vertskommunene som en avgiftsordning.

Stortingsflertallet er ellers enige om å avvente å innføre den foreslåtte vekstmodellen for havbruk. Komiteen mener det er for mange usikre forhold til at modellen kan etableres nå, og ber om mer kunnskap.

Modellen innebærer at vekst i oppdrettsnæringen skal knyttes til miljøindikatorer. Det er en fornuftig tilnærming. Men det forutsetter faglig enighet om bærekraftskriteriene. Det er selvsagt positivt at stortingsflertallet søker mer kunnskap før modellen settes ut i livet, men det er avgjørende at dette raskt kommer på plass. Inntil videre fortsetter tildelingene etter det samme systemet som har ført oppdrettsnæringen ut i en miljøkrise.

SAGT

av andre

FOTO: COLOURBOX

Provoserende: Boller.

Tøffe tak i byen

* «Innringerne sa at det gikk hardt for seg, og at den ene mannen blødde fra ansiktet. Da vi kom dit, fant vi ut at foranledningen var bollespising.» Høylydt bolleslafsing på en buss førte til slagsmål, opplyser Oslo politidistrikt til Dagbladet.

Tøffe tak i EU

* «Hvor bøllete og bråkete kan man være før man blir sendt på gangen eller utvist?» Dagsavisen-journalist Roy F. Andersen analyserer Ungarns forhold til EU.

Klin kokos

* «Det er ikke noe rødstrømpetreier, denne jobben. Det handler om klin kokos urettferdighet.» Likestillingsombud Sunniva Ørstavik i Dagens Næringsliv.

Best sammen

* «Arbeiderpartiet er best når vi samarbeider med andre.» Ap-partisekretær Kjersti Stenseng om KrF-samarbeid i Klassekampen.

Tøffe tak i Trøndelag

* «Hva dette kan føre til av illegal tømring i det beinharde laftemiljøet, ureglementær omgang med barkespade og bile, eller simpelthen ulovlig ettersyn av bevaringsverdig bebyggelse, blir formodentlig en sak for det nye laftepolitiet.» VG-kommentator Yngve Kvistad er skeptisk til forslaget om å forby laftehus.

Myke tak i Nord-Norge

* «Men bær deg no over den guten her inne, har kun prøvd å kjørt når vårhærre va sinna.» Bonde Jørn Lundberg sendte ut faktura på rim for å dempe sjokket over store brøyterevinger, melder Nordlys.

Nationen arbeider etter Vær varsom-plakatens regler for god presseskikk. Den som mener seg rammet av urettmessig avisomtale bes ta kontakt med redaksjonen. Pressens Faglige Utvalg (PFU) er et klageorgan som behandler klager mot pressen i presseetiske spørsmål. PFU holder til i Oslo, tlf. 22 40 50 40. Epost: pfu@presse.no

Nye allianser til besvær?

DAGENS GJEST

I en tid der vi også i Norge ser økt fokus på volumproduksjon og effektivisering, kan det være nyttig å se på hvilken tillit og støtte bønder og bondeorganisasjonene har, og hvor den kommer fra.

To utviklingstrekk skiller seg ut. Disse bør være positive for norsk landbruk, men kan like gjerne bli til besvær blant annet på grunn av uenighet i synet på pelsdyrhold og rovdyrpolitikk.

I prosjektet Forfood, finansiert av Forskningsrådet, studerer Bygdeforskning sammen med norske og internasjonale partnere forvaltning av landbruksarealer og dyrkamark.

Vi spør hvilke verdier samfunnet knytter til ulike typer areal og hvilke verdihierarki som oppstår når man veier ulike samfunnsinteresser opp mot hverandre. Skal for eksempel jordvernet alltid være det viktigste, og hvem bestemmer i så fall det?

Vi har formulert forskningsspørsmål om disse problemstillingene, men har ennå ingen klare svar. Det noen av våre forskere derimot har funnet, er framveksten

av nye allianser i denne typen saker.

Begrepet nye allianser dukker stadig oftere opp både i politiske prosesser og i akademiske studier av mat- og landbrukspolitikk og viser til uttrykte interessefelleskap og enighet i sak mellom aktører som tidligere ofte har vært motpoler.

Dette gjelder for eksempel IKEA sin planlagte utbygging i Vestby, der Naturvernforbundet og Bondelaget samt en rekke andre organisasjoner gikk sammen om å få vernet kornarealene på Delijordet.

De nye alliansepartnerne står for et mangfold av ideologiske verdier og pragmatiske holdninger, men felles er ønsket om å ta vare på vår evne til å produsere mat.

En annen type alliansepartner er det vi noe overfladisk kan omtale som den kjøpesterke urbane middelklassen. Selv om undersøkelser viser at et flertall av oss ønsker billigere mat, øker omsetningen på Bondens marked, og mathaller etableres i flere byer enn Oslo.

Over 1500 norske forbrukere er i dag andelseiere i et gårdsbruk,

Jostein Brobakk

Jostein Brobakk er forsker ved Norsk senter for bygdeforskning.

ALLIANSE

«Selv om undersøkelser viser at et flertall av oss ønsker billigere mat, øker omsetningen på Bondens marked, og mathaller etableres i flere byer enn Oslo.»

og antallet øker raskt. Norske forbrukere etterspør også landbruksrelaterte opplevelser, som for eksempel å hugge sitt eget juletre.

Denne alliansepartneren er ganske forskjellig fra den som organiserer seg rundt spørsmålet om jordvern og de mer generelle landbrukspolitiske målene. Blant annet ligger det en kime av kritikk mot konvensjonelt og industrielt landbruk, og en romantisk forestilling om det kortreiste, økologiske og tradisjonelle.

Like fullt er det et segment i vekst, og de har betalingsvilje – i motsetning til Sylvi Listhaug og andre som syns norsk kostnadsnivå er for høyt og maten for dyr.

Felles for de nye alliansepartnerne er at de kan bidra med tillit i en tid der næringen opplever press. Skal disse være en fremtidig støttespiller, og ikke bare kritikere til besvær, er det viktig at næringen går i dialog også i kontroversielle spørsmål som pelsdyrproduksjon og rovdyrpolitikk.

Det kan bli smertefullt internt i bondeorganisasjonene, men i en tid der landbrukspolitiske spørsmål er høyt på agendaen kan fort vise seg å bli verre.

Sjefredaktør: Mads Yngve Storvik mads.storvik@nationen.no

Politisk redaktør: Kato Nykvist kato.nykvist@nationen.no

Nyhetsredaktør: Rino Andersen rino.andersen@nationen.no